

CUVÂNT ÎNAINTE

Motto: „In this world nothing can be said to be certain, except death and taxes.”

Benjamin Franklin

Complexitatea economiilor contemporane generează numeroase dificultăți în gestionarea activităților desfășurate de persoanele fizice sau juridice în scopul obținerii de venituri. Aceste activități presupun implicit și aspecte de ordin fiscal, care trebuie cunoscute și integrate în procesul decizional.

Persoana fizică este afectată de sarcina fiscală, indiferent de modul de desfășurare a activităților generatoare de venituri: fie ca activitate dependentă (angajat), fie activitate independentă (persoană fizică autorizată sau întreprindere individuală, exercitarea unei profesii libere etc.). În ambele situații, persoana fizică devine contribuabil al impozitului pe veniturile din salarii sau din activități independente, după caz, respectiv al contribuțiilor sociale obligatorii.

Chiar și cei care își asigură existența din alte surse (de exemplu moșteniri sau câștiguri din jocuri de noroc), nu vor fi ocoliți de impozite. Ei datorează cel puțin impozite pentru proprietățile deținute (clădiri, terenuri, mijloace de transport), precum și impozit pe veniturile din jocuri de noroc, transferul proprietăților imobiliare, investiții realizate (dobânzi, dividende, câștiguri de capital).

Indiferent de cuantumul veniturilor și de sursa de proveniență a acestora, consumul inerent de bunuri și servicii, realizat zilnic de fiecare dintre noi, ne transformă implicit în suportatori ai impozitelor indirecte incluse în preț/tarif final (taxe vamale, accize și în special taxa pe valoarea adăugată, care are cea mai largă sferă de aplicare).

Persoanele juridice sunt afectate în mod direct de impozitul pe profit (sau pe veniturile microîntreprinderilor), de contribuțiile sociale obligatorii pe fondul de salarii, impozitele și taxele locale și altele. Agenții economici sunt însă implicați, prin lege, în reținerea și vărsarea la bugetul general consolidat a sumelor provenind din obligațiile fiscale ale angajaților, precum și în determinarea și plata impozitelor indirecte amintite anterior. Aceste obligații pot influența într-o mică măsură profitul (deoarece generează costuri de administrare), dar într-o mai mare măsură afectează lichiditatea și capacitatea de plată a persoanei juridice, datorită unor termene de plată ce trebuie respectate.

Argumentele prezentate vin în sprijinul afirmației referitoare la rolul important pe care componenta fiscală o are în viața fiecăruia dintre noi.

Lucrarea de față își propune prezentarea și mai ales interpretarea principalelor reglementări de ordin fiscal, în vigoare până la data de 1 octombrie 2013, precum și maniera în care elementele legate de fiscalitate pot fi gestionate de către contribuabili.

Capitolul 1: Sistemul fiscal prezintă, într-o abordare sintetică, componentele sistemului fiscal din România, principalele caracteristici și tendințe ale acestuia comparativ cu sistemele fiscale din Europa sau din lume. Sunt de asemenea prezentate elemente de procedură fiscală, instituții cu rol de reglementare și execuție, precum și maniera de abordare a relației de parteneriat între stat și contribuabilii săi.

Urmează capitolele care tratează principalele venituri fiscale ale bugetului general consolidat, și anume impozitele directe și contribuțiile (**Capitolul 2: Impozitul pe profit**, **Capitolul 3: Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor**, **Capitolul 4: Contribuțiile sociale obligatorii**, respectiv **Capitolul 5: Impozitul pe venit**), precum și principalele impozite indirecte (**Capitolul 6: Taxele vamale**, **Capitolul 7: Accizele**, respectiv **Capitolul 8: Taxa pe valoarea adăugată**). Ultimul capitol (**Capitolul 9: Impozitele și taxele locale**) face referire la principalele venituri fiscale care alimentează bugetele locale.

Lucrarea se încheie cu o **Bibliografie**, care cuprinde principalele lucrări de specialitate, studii actuale la nivel internațional privind sistemele fiscale, actele normative, resursele web etc. utilizate în elaborarea lucrării, constituind totodată și baza de pornire pentru un studiu individual aprofundat.

Capitolele din structura lucrării prezintă într-o manieră unitară impozitele analizate. Astfel, că fiecare capitol debutează cu o **introducere**, în care este prezentată evoluția respectivului impozit în dinamică, comparativ în context european, dar și internațional, cuprinzând atât analize agregate, din perspectiva statului, cât și influențele asupra mediului de afaceri, ilustrând avantajele dar și neajunsurile pentru impozitul respectiv în contextul sistemului fiscal din România. Urmează o secțiune de **Sinteze teoretice**, care surprinde, sub forma modernă a unui suport de curs, principalele reglementări, conform legislației în vigoare în România, care trebuie cunoscute despre un anumit impozit.

După fixarea principalelor aspecte teoretice, urmează aplicarea acestora în cadrul secțiunii **Studii de caz rezolvate și comentate**, în care sunt tratate pe larg diverse spețe cu implicații fiscale, calculele numerice (marcate prin simbolul \approx) fiind însoțite și delimitate de interpretări și explicații (marcate prin simbolul !). Pentru fixarea cunoștințelor acumulate și soluționarea altor spețe care pot apărea în practica fiscală, secțiunea **Studii de caz propuse** cuprinde o serie de cazuri propuse spre rezolvare cititorilor lucrării.

În finalul capitolelor se regăsesc o serie de **Studii de caz** mai ample prin care sunt surprinse **elemente de management fiscal** și cum ar trebui gestionate acestea într-o manieră optimă pentru contribuabili.

Lucrarea se adresează studenților de la ciclul de licență, învățământ de zi și la distanță, cursanților de la programele de master sau cursuri postuniversitare care studiază discipline de Fiscalitate, dar și practicienilor, constituind un real sprijin în completarea culturii de specialitate în domeniul financiar și fiscal.

Nu în ultimul rând, având un caracter didactic, dar și profund aplicativ în același timp, sperăm ca lucrarea să fie utilă tuturor celor care se confruntă în viața de zi cu zi cu aspecte fiscale, în calitate de contribuabili, chiar dacă aceștia nu au o pregătire economică.

Lucrarea pe care o propunem astăzi este rodul experienței și acumulărilor din ultimii ani în domeniul fiscalității și managementului fiscal, în calitate de cadre didactice în cadrul **Departamentului de Finanțe** al *Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori* din *ASE București*. Le suntem recunoscătoare colegilor noștri alături de care ne-am format într-un domeniu în permanentă dinamică, de la care am avut de învățat sau cu care am împărtășit experiență, profesorii **Georgeta Vintilă**, **Delia Cataramă**, **Lucian Țățu**, **Cosmin Șerbănescu**, **Emilian Miricescu**. Nu uităm, de asemenea, nici memoria colegei noastre **Magdalena Călin**.

Finalizarea acestei lucrări nu ar fi fost posibilă fără înțelegerea și sprijinul necondiționat al familiilor noastre, pentru care le mulțumim. Dedicăm această carte persoanelor care ne vor fi întotdeauna alături: copiilor noștri **Ileana și Andrei**, precum și soților noștri **Florin, Bogdan și Mihai**.

Ne adresăm în final **cititorilor** acestei lucrări. Sperăm că vor găsi între paginile ei răspunsuri la multe dintre întrebările care îi preocupă în legătură cu domeniul atât de controversat al fiscalității. Vom aprecia în mod deosebit observațiile, comentariile și sugestiile constructive ale acestora, izvorâte în urma lecturii acestei cărți, care ne vor fi utile în îmbunătățirea calității lucrării într-o ediție viitoare.

Autorii

București, noiembrie 2013